A°. 1842. N°. 106.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 5 SEPTEMBER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN,

Gehad hebbende het verzoek van CORNELIS MATHOL, *Suikerbakker*, wonende alhier, op de Breedestraat, Wijk 4 N°. 219, strekkende ter bekoming van de vereischte vergunning om in deszelfs huis op de Langebrug omtrent de Pieterskerkchoorsteeg, Wijk 4 N°. 209, een Oven te doen plaatsen.

Gelet op Zijner Majesteits besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen tot oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken.

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbende, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de daarbij gelegene en belendende Panden, ten opzigte der informatië *de Commodo et Incommodo*, door de *Commissie van Fabricage* zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Stad, op Dingsdag den 6den September eerstkomende, 's middags ten twaalf ure, zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemeld verzoek op dien tijd bij gemelde Commissie in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan zij gehouden zullen worden, tegen de inwilliging van hetzelve zich niet te hebben verzet.

Leyden, den 1. September 1842.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. G. DE MEY.
Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 4 September.

Heden is alhier op de gebruikelijke wijze de tweede verjaardag gevierd van den Erfprins *van Oranje*, Zoon van HH. KK. HH. den Kroonprins en Kroonprinses, met name *Willem Nikolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*.

Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij.

STAAT, aanwijzende het aantal Reizigers benevens de opbrengsten, gedurende de maand Augustus 1842.

VERTREK VAN	*Aantal Reizigers.*	*Opbrengsten van Reizigers en goederen.*	
Amsterdam	21,460	*f* 13,700	97
Haarlem	20,490	- 9,739	82½
Veenenburg	1,362	- 1,079	20
Leyden	6,299	- 6,326	89½
Te Halfweg ingekomen	834	»	»
van de Vogelenzang	972	»	»
» Hillegommerbeek, Veenenburg en halfweg Lisse	583	»	»
» Piet Gijzenbrug	119	»	»
» Postbrug	206	»	»
Totaal	52,325	*f* 30,846	39
bedrag der vorige opgaven	190,580	- 90,236	85
Totaal Generaal	[illegible]	[illegible]	[illegible]

— Uit bovenstaande opgaaf van het aantal vervoerde reizigers op den spoorweg zien wij, dat hetzelve, in vergelijking met de maand Augustus van het verleden jaar, zoowel als het bedrag der ontvangsten, is toegenomen. In laatstgenoemd jaar werden op dien weg, welke toen nog slechts van Amsterdam naar Haarlem liep, 39,503 personen vervoerd en *f* 18,[illegible]8 ontvangen, terwijl in Augustus l. l. 52,325 personen dien weg bereden en *f* 30,846 ontvangen werd.

— Het stations-gebouw voor den spoorweg buiten de Rhijnsburgschepoort is door de heeren *Visser en Langeveld*, aangenomen voor *f* 36,800, en dat bij de Willemspoort te Amsterdam voor *f* 77,860, door den heer *R. Gozeling*.

— Berigten der koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid over de maand Augustus 1842:

De gezondheid is tegenwoordig onder de koloniale bevolking zeer gewenscht, waartoe de warmte en droogte voorzeker bijdragen.

De aanwas der bevolking bedroeg in de vorige maand wederom 137 personen, en daar het zich laat aanzien, dat zulks in den loop dezes jaars nog zal voortduren, is het Bestuur meer op middelen bedacht, om meerdere plaats-ruimte daar te stellen.

De droogte en warmte heeft sedert de vorige berigten genoegzaam bestendig aangehouden, zijnde er slechts nu en dan, hier en daar, eenige regenbuijen gevallen, die evenwel zeer weinig afdeden op de groote behoefte aan meerdere vochtigheid.

Intusschen is dit weder evenmin zoo ongunstig te noemen, als het elders wel onvruchtbaar geheeten wordt, daar de buitengewone warmte op sommige diep, losse en morsige gronden, en voor zulke gewassen, wier blad den grond voldoende bedekt houdt, voorzeker voordeelig is, terwijl hetzelve daarentegen op vaste, onbedekte gronden, gelijk als meerendeels de weidelanden zijn, allerschadelijkst is, zoodat er van deze gevonden worden, waarop alle gras verdord en waarvan het gansche jaar niets meer te verwachten is.

De winterrogge is geoogst en de zomerrogge zal zulks weldra zijn. De opbrengst van beide, door een, zal slechts 10 mud van het Rh. morgen, of bijna 12 mud van het bunder beloopen, dat maar een half gewas heeten mag; maar inderdaad nog een gevolg is van den natten zaaitijd en verloopen winter, hebbende de warmte en droogte veeleer nog te weeg gebragt, dat het graan uitermate deugdzaam en zwaar is, tot 76 pond het mud toe.

De brem is te Ommerschans zeer goed; te Veenhuizen redelijk, maar in de gewone koloniën slecht onder de rogge voortgekomen, welke laatste nog wel wat zal moeten groeijen, om als stoppelbrem eene tamelijke groene bemesting op te leveren, die bij de gestichten echter wel voldoende zal wezen.

Met het oogsten van de zomergerst en haver is men overal druk bezig. Ook deze gewassen, ofschoon kort van stroo, schijnen nog al zaadrijk te wezen en een redelijk product te zullen opleveren, niet minder dan doorgaande in de koloniën verkregen wordt.

De boekweit inzonderheid, heeft gebloeid en schoon gestaan. Veel worm in het begin dezer maand kan echter de zaadzetting benadeeld hebben.

De gewone erwten te *Ommerschans* verbouwd wordende, zijn genoegzaam binnen en leveren ongeveer 16 mud van het morgen op, dat redelijk is. De boonen daarentegen zullen niet zoo zeer aan de verwachting beantwoorden, daar dezelve te veel van de bladluis geleden hebben.

De opbrengst der aardappelen is tot hiertoe nog al voldoende, in de gewone koloniën 150, te Veenhuizen 170, en te Ommerschans bijna 200 mud van het morgen. Dezelve worden zeer vroeg rijp, eigenlijk vóór den tijd zou men zeggen zou, waardoor ze niet groot van stuk, maar vast en zeer deugdzaam zijn. Het is de vraag, of veel regen, dat gewas nu voor of nadeelig zoude zijn, daar vele stukken reeds zoo rijp zijn, dat de aardappelen dan zouden kunnen doorgroeijen en alzoo bederven. Ik vlei mij, dat de late aardappelen op het vocht dat de grond nog behouden heeft, een tamelijk goed gewas zullen opleveren.

Maar, wat het meeste van de zeldzame droogte lijdt, is het groenland. In de gewone koloniën heeft geen meer hooi dan de 950 voer van de 1ste snede kunnen worden gewonnen, en het is zelfs uiterst moeijelijk, om het vee nog van zomervoer te voorzien. De weiden zijn voorbeeldeloos kort afgevreten en hier en daar geheel verdord, zoodat veel vee met het kruid uit slooten en van wallen, met aardappelloof en ander afval uit den tuin moet worden gevoed. Te Ommerschans is het daarentegen veel gunstiger gesteld, hebbende de zomer-spurrie en boekweit een kortelijk snijvoer opgeleverd, waardoor het vee nog maar weinige dagen de weiden heeft behoeven te worden uitgelaten, terwijl men thans bezig is, om bij de 500 voer van de 1ste snee nog 275 voer hooi van de 2de te winnen. Te Veenhuizen zal niet veel meer bij de 450 voer van de 1ste snee worden gewonnen en heeft men dezer dagen hier mede het vee, bij gebrek aan genoegzaam te maaijen groen voeder, moeten uitlaten. Men heeft dezen zomer best kunnen opmerken, dat, waar de grond diep los gemaakt en goed in de kracht was en mitsdien klaver, gras en ander snijvoer den grond eenmaal goed bedekt hadden, de droogte en hitte hierop veel minder nadeel toebrengen, dan op natte schrale weide.

Het spoedig rijpen van alle gewassen, geeft tegenwoordig zeer veel werks. Bovendien gaat men overal nog spoedig voort met het schoonmaken en verdiepen van vaarten en sloten en met het graven van nieuwe, dat veelvuldige dienstbare specie, ter bemesting oplevert.

De werkzaamheden in het veen hebben een einde genomen. Met de ontginning gaat men overal goed voort.

De fabrijkmatige werkzaamheden blijven in gang, ofschoon de hitte op sommige plaatsen daaraan hinderlijk is. In de eigen behoefte aan kleeding, huisraad en gereedschappen, blijft in weerwil der veelvuldige aankomelingen voorzien worden. De katoenweverij in de gewone kolonien, levert wekelijks niet meer dan 800 stukken op; de koffijzakweverij te Ommerschans en Veenhuizen bijna 14000 zakken, en de katoenspinnerij te Veenhuizen 1300 pond garen.

De droogte maakt ook de gemeenschap in de kolonien uiterst moeijelijk en het drinkwater schraal en slecht, ofschoon de gezondheid der bevolking, gelijk wij reeds aanstipten, desniettegenstaande zeer gewenscht blijft.

In het begin dezer maand zijn ontvangen 300 exemplaren van 3 stukjes van het *Nederlandsch Godsdienstig Tractaatgenootschap*, waarvoor wij Heeren Bestuurderen onzen vernieuwden dank betuigen.

De kolonien worden dezer dagen door eene deputatie van de Commissie van Toevoorzigt onderzocht, terwijl het schoone weder voor de reizenden van onderscheidene andere bezoekers gaf.

De staat van bevolking der koloniën was als volgt: *Gewone Koloniën* 2621; *Ommerschans* 2224; *Veenhuizen*, 1ste gesticht 1694; *Veenhuizen*, 2de gesticht 2271; *Veenhuizen*, 3de gesticht 1340; *Wateren* 96; ambtenaren 37; algemeen totaal 16,283.

De staat van het voorhanden zijnde vee was: *Gewone Koloniën*, N°. 1, 4 paarden en 158 koeijen; N°. 2, 101 koeijen en 321 schapen; N°. 3, 183 koeijen; *Ommerschans* 46 paarden, 504 koeijen, en 3 stuks jong vee; *Veenhuizen* 1ste, 2de en 3de gesticht, 53 paarden, 155 koeijen, 3 stuks jong vee en 961 schapen; *Wateren* 8 paarden, 29 koeijen, 16 stuks jong vee, 6 kalveren en 728 schapen; te zamen: 111 paarden, 1130 koeijen, 22 stuks jong vee, 6 kalveren en 2010 schapen.

— Zijne Maj. heeft benoemd tot adjunct-adviseur voor werktuig- en scheikunde bij het Departement van Binnenlandsche Zaken *W. L. Overduyn*, Dr. in de wis- en natuurkunde.

— Zijne Maj. heeft den heer *J. J. Storm van 's Gravenzande* verheven tot den Nederlandschen Adelstand.

— Zijne Maj. heeft bij het bataljon rustende schutterij in het 4de district van Zuid-Holland, tot Kapitein *à la suite* benoemd *R.* Baron *Collot d'Escury*, te 's Gravenhage.

— De Fransche zeeschilder *Gudin* heeft den 2den de eer gehad, bij Zijne Maj. den Koning in een bijzonder gehoorte te worden toegelaten en den volgenden dag ten Hove te dineren.

— Uit Rotterdam schrijft men van den 2den dezer:

Men ziet op de Nieuwemarkt alhier voorbereidselen maken tot het boren van een welput, volgens een nieuw principe, op de wijze waarop elders artesiaansche putten worden geboord. Deze werkzaamheid kan beschouwd worden als eene proef om de binnenstad van versch water te voorzien.

— Te Gorinchem is Maandag l. l. een monster hennep aangebragt, hetgeen in dit jaar binnen 70 dagen is gezaaid, geplukt en bereid, daar gewoonlijk hiervoor 3 maanden gerekend wordt.

— Men meldt uit Utrecht van den 1sten September:

Heden vierden alhier hunne gouden bruiloft, *A. van Deijl*, landman, oud 80 jaren, en *M. Ballenzee*, oud 73 jaren, hebbende 5 kinderen en 15 kleinkinderen. Hoewel eenen hoogen ouderdom bereikt hebbende, is hij nog dagelijks op het land werkende. Zijn vader bereikte den ouderdom van 99 jaren en 28 dagen. De landhoeve, waarop hij is geboren en hoopt te sterven, is sedert bijna 400 jaren in eigendom van zijne voorzaten geweest.

— Men meldt uit Zutphen van 30 Augustus:

Als een gevolg van de buitengewone warmte dezer maand, verdient opmerking, dat aan het etablissement voor de zijdeteelt van den heer *A. J. van Eyndhoven*, te Empe, bij Zutphen, thans voor de tweede maal van dit jaar zijdewormen zijn uitgekomen, en zulks uit eijeren, welke eerst kortelings aldaar uit de eerst gehoudene opvoeding gewonnen zijn; en dat dezelve reeds zooverre in groei gevorderd zijn, dat, bij de nog aanwezige ruime hoeveelheid van goed moerbezienblad, er alle hoop bestaat, deze tweede educatie tot de volwassenheid en inspinning te brengen.

Bij deze gelegenheid schijnt het niet ongepast te zijn te vermelden, dat, van aan deze inrigting gewonnen afgehaspelde zijde, thans eenige voorwerpen vervaardigd zijn op de fabrijk van de heeren *Tegel en Comp.* te Oldenzaal, welke zich, met andere aldaar gewevene zijdestoffen, geplaatst bevinden op de belangrijke tentoonstelling van Overijsselsche Nijverheid en Kunst-Voorwerpen, die gedurende deze maand te Deventer gehouden wordt, en dat die voorwerpen, gelijk al de op evengemelde

fabriek vervaardigde en te Deventer ter bezigtiging gestelde, uitmunten door eene sierlijke en modieuse bewerking, zoodat zij den vervaardigers alle eer aandoen; — terwijl eene bijgevoegde verklaring der fabrijkanten getuigt van de goede hoedanigheid dezer inlandsche zijde, als met Fransche en Italiaansche zijde kunnende wedijveren. Het verdient daarbij opmerking, dat deze voorwerpen, uit inlandsche zijde vervaardigd, de eerste zijn, die op dusdanige wijze in ons vaderlad ten aanschouwe werden gebragt.

— Uit Wildervank, provincie Groningen, meldt men, dat aldaar een appelboom, welke beladen is met zijne volwassen vrucht, voor de tweede maal bloeit, en dus met knop, bloesem en vrucht te gelijk weelderig groeit en sierlijk prijkt.

— Te Heerle, in Limburg, is een geheele familje dieven ontdekt en in hechtenis genomen, bestaande uit moeder, 3 zoons en 3 dochters. Men had zich in de omstreken van die plaats, in den laatsten tijd, veel over diefstallen te beklagen gehad.

AFRIKA.

Onderstaande is het antwoord der Hollandsche Boeren van Port Natal, onder dagteekening van 21 Februarij 1842, aan den Gouverneur van de Kaap kolonie, op deszelfs proclamatie toegezonden:

„MIJN HEER! Wij ondergeteekende, President en leden van den Volksraad, bijeengekomen in onze vergadering van deze plaats, hebben goedgedacht Uwe Exc. te berigten, dat wij ontvangen hebben zekere proclamatie, gedateerd 2 December 1841, door Uwe Exc. uitgevaardigd, waarbij verklaard wordt, dat Uwe Exc., ingevolge last door u ontvangen, goedgevonden heeft, om de militaire bezitneming van deze plaats te hervatten, en dat wij Britsche onderdanen zijn, en door Hare Maj., de Koningin van Engeland, niet als een vrij volk zullen worden erkend, enz. En daar de vriendschappelijke onderhandeling, die wij met Uwe Exc. hebben begonnen, en de voorstellingen door ons gedaan, met het oogmerk om een altoosdurenden vrede en bondgenootschap met het Britsche Gouvernement te sluiten, indien wij slechts aan ons eigen bestuur zouden worden overgelaten, — (een voorregt, dat zelfs aan de Griquas, op de grenzen uwer kolonie woonachtig, niet geweigerd is geworden, hoewel dat volk uit niets anders bestaat, dan uit emigranten uit de kolonie, even als wij) nu tot eene oorzaak gebruikt wordt, om de allerschroomelijkste gevolgen op ons neêr te brengen; zoo hebben wij, ten einde met het gevoelen van al onze mede-emigranten naauwkeurig bekend te worden, de gemelde proclamatie onder hen doen verspreiden, en hen uitgenoodigd, om door middel van publieke bijeenkomsten, vrij over dit onderwerp te handelen, en ons met den uitslag bekend te maken. Wij kunnen Uwe Exc. thans berigten, dat het algemeen gevoelen van onze mede-emigranten is, en zij ons hebben verzocht te declareren, zoo als wij doen mits dezen, dat wij uwe gemelde proclamatie, beschouwen als ten uiterste onregtvaardig omtrent ons, en geschikt, om (indien dezelve in werking wordt gebragt,) juist datgene te weeg te brengen, wat daarin als het hoofd-doelwit voorgesteld wordt, te willen vermijden, namelijk: oorlog en bloedstorting.

Daar deze misschien de laatste communicatie van dien aard mogt zijn, die wij gelegenheid zullen hebben aan uwe Exc. te doen, achten wij het verder noodig, om het onderwerp meer in deszelfs uitgebreidheid aan te roeren. — Vooraf wenschen wij wel te mogen worden verstaan, dat het ons oogmerk niet is, om te beleedigen, verwijtingen te doen of aanleiding te geven tot eenige oorlogzuchtige bedrijven; daar het onze hartelijke wensch en begeerte is, om den vrede te bewaren met alle menschen, en dat niets ons bewegen zal, om de wapenen op te nemen, om menschenbloed te vergieten, dan alleen eene vaste overtuiging, dat wij zulks niet vermijden kunnen, of wanneer de bescherming van onze eigendommen, — (die wij beschouwen zuur en duur verkregen te hebben,) — en van ons eigen bestaan, zulks mogten vereischen, of ook, wanneer wij zien, dat geweld en geen regt tegen ons geoefend wordt. Wij weten dat er een God is die leeft, die Hemel en Aarde regeert, en die magtig is, en gewillig, om den verongelijkten, hoewel zwakkeren, tegen geweldenaars te protecteren. Op Hem en op de regtvaardigheid van onze zaak verlaten wij ons; — en zoo het Zijn wil is, dat eene totale verwoesting over ons, onze vrouwen en kinderen, en alles wat wij hebben of bezitten, worde gebragt, zullen wij onderworpen zijn, en erkennen, zulks bij Hem te hebben verdiend, maar niet bij de menschen. — Wij zijn bekend met de magt van Groot-Brittannie, en het is ons doelwit geenszins om die magt te trotseren; doch wij kunnen te gelijkertijd ook niet toelaten, dat geweld in plaats van regt, over ons zou zegevieren, zonder dat wij al onze pogingen zullen hebben aangewend, om zoodanig geweld tegen te gaan. Wij beschuldigen het Britsche Gouvernement niet, van zoodanig gezind te zijn, doch de ondervinding heeft ons geleerd, dat verkeerde en ongegronde voorstellen, (zoo als nu weer blijkbaar omtrent ons het geval is,) uit een ver afgelegen land voortgesproten, maar al te dikwerf maatregelen hebben te weeg gebragt, die drukkend en onregtvaardigd waren.

Wij ontkennen ook ten stelligste, dat een ingekankerde haat tegen de Engelsche natie ons bezielt. Elk mensch op den aardbodem is natuurlijk zijn eigen volk meer toegedaan dan anderen; maar als Christenen hebben wij geleerd alle menschen lief te hebben; en, ofschoon wij, Zuid-Afrikaansche Boeren, menigmaal door Engelschen met trotschheid en verachting zijn aangezien geworden, echter, laten de vele Engelschen, (waaronder wij ook de Schotten begrijpen, met wie wij persoonlijk in ons geboorteland bekend waren, en waaronder wij zelfs leeraren hadden, die wij alle hoogachting hebben toegedragen,) getuigen, laten de officieren en soldaten met wie wij te zamen in de wapens hebben gediend, getuigen; laten onze gewezene regenten, regters en plaatselijke autoriteiten getuigen, en laten zelfs de respectabele Engelschen, die thans hier in veiligheid onder ons wonen en verkeeren, getuigen of er zoodanige haat in onze boezems jegens de Engelschen gekoesterd wordt. Echter willen wij niet ontkennen, dat de van tijd tot tijd door het Engelsche Gouvernement omtrent ons in de kolonie genomene besluiten, en uitgevaardigde wetten, de eenigste oorzaak zijn geweest, waarom wij ons geboorteland en maagschap hebben verlaten, en ons, als het ware, op de baren der wildernissen begeven, om vrij van het bestuur van dat Gouvernement te mogen zijn. Om eenige voorbeelden aan te halen; wie was het, die ons de toenemende kwade gevolgen van slavernij opdrong? Wie, die ons regt van eigendom daarop verzekerde? Was het niet hetzelfde Gouvernement, dat ons het naderhand weer ontnam; en zulks op eene wijze, dat wij zelve geene de minste stem hadden, omtrent de beste of meest geschikte wijze, waarop zulks zoude kunnen geschieden? Wie was het, die ons volle compensatie beloofde voor onze slaven? Was het niet hetzelfde Gouvernement, dat ons met een derde deel van de wezentlijke waarde onzer eigendommen afscheepte, en dan nog ten prooi liet van schraapzuchtige en gewinzoekende handelaars, die ten koste van onze beurzen zijn verrijkt geworden? Wie was het, die ons bezigde, zonder loon en op onze eigen kosten, tot bescherming van de grenzen der kolonie, tegen de vijandige en oorlogzuchtige of roofzieke Kaffers? Was het niet hetzelfde Gouvernement, dat ons naderhand alle aanspraak op compensatie ontzeide, verkeerdelijk voorgevende, dat wij, door onze berooving van den Kaffer, met regt ons hunne wraak op den hals gehaald hadden? Wie ontnam ons den besten Gouverneur, dien wij ooit gehad hadden, enkel, omdat hij als een man van geweten, de verongelijkte Kaapsche Kolonisten verdedigde, en door het straffen van hunnen verwoestenden vijand, hunne wezentlijke veiligheid en bescherming zocht? Wie zond ons daarna, politieke speculanten, aan handen en voeten gebonden, wier grens-stelsels ons blootstellen, om zonder ophouden en ongestraft door den Kaffer te worden beroofd en bedreigd; en zulks, nog vergezeld, met zware onkosten op het land, welke op de beurs van den geruïneerden boer moesten neêrkomen? Was het niet datzelfde Gouvernement, dat het land openstelde voor rondzwervende vagebonden, die in eene werkelooze woeste levenswijze verkeerden, en van de kudden en andere eigendommen, van den reeds genoeg verdrukten boer leefden? — waardoor de boer, van arbeiders ontbloot, of, indien hij ze al had, van alle noodige gezag ontblooten was, — (en waaronder de kolonisten thans nog zuchten,) de moed geheel ontnomen werd, zoodat hij, zijne herhaalde remonstratiën en petitiën, onbeantwoord of veronachtzaamd ziende, de donkerste vooruitzigten had.

(Vervolg hierna.)

RUSLAND.

De Russische Minister van Oorlog heeft, onder dagteekening van 13 Augustus, het volgende bekend gemaakt:

De bevelhebber der troepen aan de Kaukasische linie berigt, dat den 20 Julij dezes jaars een commando van het linie-bataljon N°. 10, hetwelk ter sterkte van 60 man onder bevel van den onder-officier *Utkin*, met 50 voeren hooi naar het fort Wnesapnoye trok, onverwacht door eene bende van 500 bergbewoners aangevallen werd. De onder-officier *Utkin* deed terstond de hooiwagens bij elkander plaatsen en sloeg den driemaal herhaalden aanval der roovers dapper af, zoodat deze, in weêrwil van hun groot aantal, genoodzaakt waren terug te trekken met verlies van 30 dooden, een aantal gekwetsten en eenige wapens. Aan onzen kant is slechts een man gevallen, zes zijn ligt gewond. Zijne Maj. de Keizer heeft den onder-officier *Utkin* tot vaandrig benoemd, en aan zeven der soldaten, die zich het meest onderscheiden hebben, de militaire orde en aan ieder van de overigen twee roebels in zilver geschonken. Dit nieuwe voorbeeld van den uitstekenden moed der troepen aan den Kaukasus en de door Zijne Maj. den Keizer deswege verleende onderscheiding en gunst breng ik, overeenkomstig den wil van Zijne Maj., ter kennis van het leger.

— De stad Moskou had, volgens de laatste volkstelling, tegenwoordig eene bevolking van 350,000 zielen; waaronder 8000 meer mannen dan vrouwen. De fabrijken zijn in de laatste tien jaren dermate vermeerderd en uitgebreid, dat het getal van de daarin arbeidende personen niet minder dan 40,000 bedraagt; daarenboven kan men rekenen, dat omstreeks 30,000 personen in de kleinere werkplaatsen arbeiden. Men begroot de waarde van de voortbrengselen der manufactuur-nijverheid jaarlijks op 20 millioenen zilveren roebels. Moskou is thans als de eerste en gewigtigste fabrijkstad in het Russische Rijk te beschouwen. Haar bloei, dien zij voornamelijk aan het beschermende tarief te danken heeft, is zoo toegenomen, dat men reeds sedert eenige jaren geene sporen meer ziet van de in 1812 plaats gehad hebbende verwoesting.

SPANJE.

MADRID den 23 Augustus. De Minister van Financien verdubbelt zijne pogingen om eenig voorschot te verwerven; maar de kapitalisten toonen zich algemeen weinig geneigd, om daartoe de hand te leenen, of schrijven ten minste buitensporige voorwaarden voor. Naar het schijnt heeft zelfs de bank van *S. Fernando*, die anders nog de redelijkste is, 35 pCt. rente gevraagd. Wat het verlangen der Regering betreft, zij wenscht over een voorschot van 40 of 50 millioen realen (5 of 6½ millioen gulden) te onderhandelen, en biedt als waarborg daarvoor aan de opbrengsten der mijnen van Almaden, dadelijk na de maand November 1843, dat is, na het tijdstip, dat de met de heeren *Rothschild* geslotene pacht ten einde loopt. De onderhandelingen zijn natuurlijk nog niet ver gevorderd. — Overigens vestigt het Kabinet steeds zijne aandacht op maatregelen tot verbetering van het binnenlandsch bestuur, en worden onophoudelijk rondgaande brieven aan de Overheden tot het nemen van nuttige voorzorgen openbaar gemaakt.

— Dezer dagen zijn vijftig roovers te paard in het district van Illescas, provincie Toledo, verschenen. Men heeft troepen afgezonden om hunnen verregaanden overmoed te stuiten.

— Te Xeres zijn twee stierengevechten gehouden, waarbij de beroemde stierenbestrijders *Montes* en *Gaspar* in het strijdperk verschenen zijn. Bij het eerste dier gevechten zijn 17, bij het tweede 9 paarden gedood geworden. Die uitslag heeft onder de toeschouwers eene verbazende geestdrift verwekt.

— De voormalige Carlistische Generaal, Prins *Lichnowsky*, uit Lissabon te Barcelona aangekomen, is, na korten tijd aldaar geweest te zijn, door den burgerlijken gezagvoerder gevangen genomen, zoowel omdat hij voor de zaak van Don *Carlos* had gediend, als omdat zijne papieren niet in order waren.

DUITSCHLAND.

De 70ste verjaardag van Zijne Maj. Koning *Willem Frederik*, Graaf van Nassau, is op de heerlijkheid Neuland, in tegenwoordigheid van H. D. Gemalin, Prinses *Albert* en H. D. kinderen, Prins *Willem* van Pruissen, Prins *Adelbert* en *Maria* van Pruissen, den Kroonprins van Beyeren, den Prins van Hessen en zu Rhein, en vele aanzienlijke personen, gevierd geworden.

— Op een feestmaal te Ham aan Zijne Maj. den Koning van Pruissen gegeven, heeft Zijne Maj. den volgenden toast ingesteld:

„Ik wensch een' toast in te stellen, die, zoo ik mij vleije, u allen aangenaam zal wezen. Er is veel gesproken van eene oirkonde, bij welke de Groot-Keurvorst van het Graafschap Mark, beloofd heeft, hetzelve nimmer te zullen verkoopen, verpanden of afstaan. Hierop hebben de Standen in het jaar 1806 hunne voor eeuwig onvergetelijke bede aan den nu zaligen Koning gegrond, dat hij, onder geene voorwaarden, welke dan ook, afstand van het Graafschap Mark zoude doen. Eene dergelijke bede is in de laatste jaren door een deel der Standen ook aan mij gerigt geworden. Ik heb te dier gelegenheid in alle archieven onderzoek naar die oirkonde laten doen; maar dezelve is niet gevonden geworden. Ik betreur het gemis van dezelve evenwel *niet*. Want in een land, in hetwelk ieder hart een archief is, waarin deze oirkonde bewaard blijft, heeft men een dood perkament niet noodig. Van de gezamentlijke Standen van het Graafschap Mark en van al de inwoners van hetzelve trekt voorzeker niet een enkel in twijfel, dat hij op mijne trouw, even als op die mijner voorvaderen, kan staat maken. Ik doe geene belofte, ik hoop dat een ieder dezelve in mijne oogen leest, en wat zulk eene belofte beteekent en uitwerkt, hiervan zijn in dit land genoegzame bewijzen voorhanden. Daar mij nu heden het geluk, ik durf zeggen, de gelukzaligheid, te beurt valt, mij na zoo langen tijd weder in het goede Graafschap en in deze stad te bevinden, zoo neem ik dit oogenblik baat en drink van ganscher harte, op het welzijn van het getrouwe Graafschap Mark."

— Volgens schrijven uit Berlijn, van 25 Augustus, zijn, ten gevolge der aanhoudende droogte, de noodwendigste levensbehoeften aldaar buitengewoon in prijs gestegen. Ook aan voeder voor het vee was zoo groot gebrek, dat, onder anderen, in onderscheidene streken eene koe voor 3 thlr. verkocht werd. Aan hout, turf en steenkolen was volkomen gebrek, daar de scheepvaart op al de Pruissische wateren had opgehouden. Daarbij verergerde de gezondheidstoestand te Berlijn bij den dag, daar, onder de geringere volksklasse een aantal menschen aan den buikloop, — sommigen spraken zelfs van de Aziatische cholera, — bezweken.

Ook in de omstreken van Frankfort heeft de groote droogte allernadeeligst op den groei der planten en gewassen gewerkt, en wat nog daardoor gespaard is, wordt door muizen en ander ongedierte opgegeten.

— Naar men verneemt zal de Bondsvergadering den 17den dezer een verzoek in beraad nemen, door onderscheiden Duitsche Staten gedaan, betreffende, dat de Oostenrijksche en Pruissische troepen, die sedert 1833, het jaar dat te Frankfort onlusten plaats hadden, aldaar gelegerd werden, naar Mainz mogten verplaatst en door andere vervangen worden. Eenige andere Bondsstaten zouden hiertegen opgekomen zijn.

— Men meldt uit Manheim, dat de vaart van en naar Nederland dit jaar zeer levendig was geweest, daar door 62 schepen 240,000 centenaars uit Amsterdam en Rotterdam waren aangebragt.

— In Posen is een bevel uitgevaardigd, houdende, dat bij de scholen voor hoog en middelbaar onderwijs inrigtingen voor gymnastische oefeningen zullen gevoegd worden.

— Van de Turksche grenzen is met den laatsten post de tijding ontvangen dat de Gouverneur van Prevesa sedert eenigen tijd het eiland Vouvala in de golf van Arta, in bezit genomen heeft, onder voorwendsel dat hetzelve aan Turkije toebehoort. Deze inbezitneming te midden van den vrede is eene onregtvaardige en tevens ongerijmde handeling, niet alleen omdat het bedoelde eiland op de grenskaart als aan Griekenland behoorende voorkomt, maar ook omdat het reeds reeds sedert 9 jaren in het bezit der Grieken was, zonder dat een der vroegere Gouverneurs van Prevesa ooit eenige aanspraak daarop heeft doen gelden. Reeds hebben de Turksche visschers in die streken de Grieksche visschers op genoemd eiland aangevallen en hen met geweld uit hunne woningen verdreven, met de bedreiging, dat zoo zij terugkeerden, als Turksche onderdanen beschouwd en behandeld zouden worden.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 31 Augustus. De inscheping van Hare Maj. en Prins *Albert*, op de werf te Woolwich, heeft Maandag morgen vroegtijdig plaats gehad. Reeds ten vijf ure hadden zij het kasteel van Windsor verlaten, en kort na half zeven ure de plaats der inscheping bereikt, waar Sir *G. Cockburn*, eerste navale Lord der Admiraliteit, en een groot aantal andere voorname zeeofficieren hen toefden. Ook Sir *R. Peel*, de Hertog van Cambridge en anderen hadden zich derwaarts begeven.

De Vorstelijke reizigers werden in de rijk versierde sloep der Admiraliteit naar het jagt *Royal George* geroeid, dat vervolgens, onder het bulderen van het geschut en het presenteren van het geweer door de ter wederzijde geschaarde troepen, door eene der stoombooten voortgesleept werd. Het weder was somber en regenachtig, maar helderde kort daarna op, zoodat de Koningin en de Prins zich op het dek vertoonen konden, waar hun het gejuich der menigte van den wal en de vaartuigen op de rivier tegenklonk. Ten elf ure had het eskader de Nore bereikt en een uur later was het Koningsjagt uit het gezigt verdwenen.

Volgens nadere berigten, bevond zich het jagt ten vijf ure voor de haven van Harwich, waar de stoombooten *Oriot* en *Queen*, rijk met vlaggen versierd, lagen, van wier dek het volkslied aangeheven werd. Des avonds ten tien ure zijn de onderscheiden schepen Yarmouth gepasseerd. Het Koninglijk jagt werd toen nog altijd door de stoombooten *Ligthning* en *Shearwater* gesleept. Het weder was schoon en de zee bijzonder kalm.

Hare Maj. zou Woensdag van het havenhoofd te Granton, door den Hertog van *Buccleuch*, Lord Luitenant van het Graafschap, verwelkomd worden, en daarna hare intrede te Edinburg doen. Op haren last is door den Minister van Binnenlandsche Zaken aanschrijving gedaan, dat zij, gedurende haar verblijf in Schotland, geene adressen persoonlijk zal aannemen, ten einde, bij haar kortstondig bezoek, zoo veel mogelijk van alle staatsceremoniën bevrijd te wezen.

Men zegt, dat Hare Maj. het verlangen te kennen heeft gegeven, om in Schotland al de voornaamste tooneelen uit de romans van Sir *Walter Scott* te bezoeken.

— Door de dagbladen is gemeld, dat de Koningin er in bewilligd had om doopmoeder te wezen over het jongste kind van *S. van de Weijer*, Belgisch Gezant te Londen. Dit is een gunstbewijs eenig in de Engelsche hofgeschiedenis. Zulk eene daad strekt tot eer aan dien Ambassadeur en aan [illegible] land. De Koning der Belgen, de doopvader, werd vertegenwoordigd door den Baron *Stockmar* en de Koningin van Engeland door Lady *Canning*. Bij deze gelegenheid heeft Hare Maj. aan haar petekind een fraaijen gouden beker met bijbelsche figuren vereerd, vertoonende *Simeon*, het Christuskind in zijne handen houdende, en Christus aan zijne Apostelen gelastende de kleine kinderen tot hem toe te laten. De beker voert ten opschrift: *aan Victoria Alexandrina Leopoldina v. d. Weijer, van wege hare doopmoeder Victoria Regina.* Op den deksel staat de beeldtenis van den Heiligen *Johannes den Dooper.*

— Te Londen is door zekeren heer *William Lodge* eene soort van lijm uitgevonden, zoo vastechtend dat, wat men er ook mede lijmt, hout, metaal, of wat het ook zijn mag, op de plaats der zamenlijming niet weder kan breken. De proef is met een door midden gebroken kanonkogel genomen, welken men aaneen gelijmd en vervolgens tegen een hard voorwerp afgeschoten heeft: de kogel is niet gebroken. Deze lijm bestaat uit caoutchouc of gom-elastiek, gestampte oester-schulpen en nog andere bestanddeelen, welke het geheim van den uitvinder zijn. De Engelsche Regering heeft dit geheim voor 30,000 £ gekocht en is nu voornemens hetzelve bij den scheepsbouw te gebruiken, daar deze, in het water niet smeltbare lijm, hout en ijzer beter aaneen houdt, dan bout of nagel doen kan.

— Men hoort nergens meer van oproerige bewegingen, hoewel niet overal het werkvolk tot den arbeid is wedergekeerd en dit op onderscheidene plaatsen nog hooger loon blijft vorderen.

— Langs den Londenschen en Zuidwestelijken spoorweg zijn gedurende de 6 laatste maanden ruim 319,000 passagiers vervoerd.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2 September. Nadat de Kamer der Pairs den vorigen dag het wetsontwerp over het Regentschap had aangenomen, zijn den 30 Augustus, bij Koninglijk besluit, de beide Kamers verdaagd tot 9 Januarij 1843.

— Dadelijk na de aanneming der wet op het Regentschap, is dezelve door den Koning uitgevaardigd geworden.

— Zijne Maj. is na het afvaardigen der wet naar het kasteel van Eu wedergekeerd.

— Volgens een bevel van den Minister van Oorlog, worden de soldaten, wier diensttijd eerst in 1843 verloopen zou zijn, thans reeds met groot verlof naar hunne haardsteden teruggezonden.

— De bekende dichter *Victor Hugo* heeft een gedicht gemaakt, getiteld: *Frankrijk in rouw, aan Mevrouw de Hertogin van Orleans*, hetgeen zoowel om deszelfs poëtische waarde, als daarin uitgedrukte gevoelens zeer geroemd wordt.

— De Parijsche bevolking is van hare schrik voor het ongeluk op den spoorweg voorgevallen, reeds lang teruggekeerd, waartoe als bewijs dient, dat l. l. Zondag 18,000 personen langs den linkeroever der Seine naar Versailles vervoerd zijn.

— Op de langdurige droogte zijn thans geweldige onweders en stortregens gevolgd, en uit onderscheiden streken ontvangt men berigten van brandstichting, door den bliksem veroorzaakt; zoo onder anderen is nabij Aveyron eene herberg met hare aanhoorigheden, ter waarde van 80,000 fr., afgebrand, en zijn te dier gelegenheid twee menschen door den bliksem getroffen geworden, ofschoon zij er het leven nog hebben afgebragt; en te Douai is het weder in den stal der artillerie-paarden geslagen; zeven en zeventig paarden zijn daardoor eene oogenblik gerakt, plotseling en gelijktijdig op den grond nedergeslagen, vijf en zeventig daarvan zijn echter later weder opgestaan, maar de twee anderen hebben naar de infirmerie vervoerd moeten worden en het is twijfelachtig of zij het leven zullen behouden. Van de artilleristen zelven, waarvan er zich velen in den stal bevonden, is er slechts een enkel op den grond geworpen; men hoopt hem nog te zullen behouden. Te Epinal en in den omtrek is het onweder van zoo zwaren hagel vergezeld geweest, dat al de veldvruchten vernield en in de stad over de 6000 glasruiten ingeslagen zijn.

— Uit een overzigt van den voerhandel, gedurende de zeven eerste maanden van dit jaar, hetwelk door den Minister van Binnenlandsche Zaken is publiek gemaakt, blijkt van de toenemende consumtie der meeste grondstoffen. In den genoemden tijd zijn 34 millioen kilogrammes boomwol en 10 millioen 256,000 kilogrammes wol aan de onderscheiden fabrijken geleverd, hetwelk op ieder dier artikelen een tiende meer is dan gedurende dezelfde maanden van het vorige jaar.

— De berigten uit het zoo zeer door eene aardbeving geteisterde Haïti of St. Domingo, luiden altijd nog treurig, er werd nog gedurig gestolen en geplunderd, geld was er niet voorhanden om de ingestorte en beschadigde gebouwen te herstellen.

BELGIE.

De wet op het onderwijs is door de Kamer der Vertegenwoordigers in de zitting van den 30 Augustus met 73 tegen 3 stemmen aangenomen. Men had de tegenstemming grooter verwacht, omdat onderscheiden leden der liberale partij zich hevig tegen eenige artikelen verzet hadden.

— Den 31 Augustus heeft de Kamer van Afgevaardigden het met Frankrijk gesloten handelsverdrag bijna met algemeene stemmen aangenomen.

MENGELINGEN.

OVER DE GESCHIEDENIS DER ENGELSCHE CONSTITUTIE.

Vervolg van § II.

OVER DE OVERDRAGT DER KONINGLIJKE MAGT.

De staatkundige beweging, welke de Koningen van het geslacht van *Tudor* van hunne eigene natie, dat is te zeggen van den ouden adel had afgescheiden, deze omwenteling, welke geheel de degelijke magt in hunne handen stelde, en alle verdrukking van het Koninglijk prerogatief deed uitgaan, had ook tot uitwerking, alle klagten der lagere klassen tegen hen te keeren. Veel meer, de, misschien onverschuldigde, volksliefde, welke het Koningschap in deszelfs worsteling met den adel genoten had, dat gevoel, hetwelk de boeren van 1382, die tegen hunne leenheeren waren opgestaan, deed uitroepen: „Laten wij den Koning gaan zien en hem onze grieven voorstellen," was verdwenen in de verwachting eener lotsverbetering, welke niet kwam. Het Koninglijk zegel op alle geweldadigheden gedrukt, sedert dat de Koninglijke mantel zich over alle magten uitstrekte, deed de overgeblevene erfelijke haat, door den drukkenden staat van zaken, welke de verovering had daargesteld vereeuwigd, alleen tegen het Koningschap ontwaken. Toen *Karel I* als slagtoffer van de verschrikkelijke verantwoording gevallen was, waaraan de Koninglijke magt zich onderworpen had, door algemeen en zonder contrôle te worden, en zich alleen tegenover den haat, door eeuwen verdrukking veroorzaakt, te stellen, nam zijn zoon, *Karel II*, den titel van Koning aan, waar het beginsel, dat het Koningschap aan den regel onderwierp, voor de particuliere erfenissen werd daargesteld (1). Deze inbezitneming beteekende niets, omdat de nieuwe Koning zich buiten Engeland bevond; maar toen hij terugkwam, bestonden er, voor de eerste maal, twee aristokratiën, de oude adel, en zij, die zich tot den adel te verheffen, de volkszaak hadden verraden (2). De ijverzucht verdeelde hen; maar het Koningschap alleen eene partij hebbende willen uitmaken, door dezelve beide te vernederen, vereenigde eigenbelang hen onder den mantel der heerschende godsdienst, en, twintig jaren na hare restauratie, werd de Koninglijke magt aan den tweeden zoon van *Karel I* ontnomen.

De overwinnaar van dien dag, *Willem van Oranje*, droeg denzelfden naam als de overwinnaar van Hastings, maar de nieuwe *Willem* was verre van in eenen zoo eenvoudigen toestand als die van den ouden te zijn. Hij had zich te voren aangekondigd als belangloze bondgenoot der tegenkanters van *Jacobus II*; hij droeg op zijne vanen de woorden: *Je Maintiendrai.* Er was dus voor hem een groote afstand tusschen het Koningschap in daad, dat hij als zegevierend Generaal bezat, en het Koningschap van regt, dat hij zich de verpligting had opgelegd af te wachten. Sedert lang werd dit Koningschap niet meer opgedragen door een ligchaam, vrij in deszelfs keuze, het behoorde aan die daartoe door rang werd aangewezen, wanneer de titularis dood was, en in het tegenwoordig geval gold het slechts den burgerlijken dood, daar *Jacobus II* slechts verbannen was. De algemeenheid bestond wel is waar tegen *Jacobus*, maar niet ten voordeele van *Willem*. In de eerste conferentiën tusschen de leden van het Parlement over hetgeen men met weinig grond *de vestiging der natie* noemde, waren niet alle opiniën gunstig voor den nieuwen Candidaat. De regtsgeleerden vergeleken hem bij *Hendrik VII*, die *Richard III* onttroonde, en raadden hem, om, naar het voorbeeld van dien Vorst, de kroon, als overwinnaar van zijnen mededinger, te nemen. Zich op zekere antecedenten grondende, hielden anderen vol, dat *Jacobus II* door zijne slechte administratie bewijs van krankzinnigheid had gegeven, dat er een regent, een bewaarder van het Rijk moest worden benoemd, maar dat hij den Koninglijken titel moest blijven behouden. Anderen wilden dat het Koningschap op den naasten erfgenaam, dat is te zeggen op *Maria*, dochter van Koning *Jacobus*, en gemalin van den Prins *van Oranje*, zoude overgaan. Anderen eindelijk, hoewel weinig in getal, spraken van voorstellen aan *Jacobus II* te doen, gelijk de adel der dertiende eeuw er aan Koning *Jan* en zijnen opvolger had opgelegd. Deze verschillende gevoelens bedekten afgescheidene belangen. Zij, die de zee met den Prins *van Oranje* waren overgestoken, die hem zijne toekomstige plannen hadden hooren ontwikkelen, en zeker van zijne gunst meenden te zijn, begeerden hem tot Koning; maar zij die hem niet vergezeld hadden, waren minder met zijne belangen ingenomen, de hooge geestelijkheid vooral, en haar aanhang, verlangde eenen Vorst, die hen niet vergat om den krijgsmans-adel te begunstigen; eenige mannen dezer partij waren op nieuw voor Koning *Jacobus* geneigd, maar de meesten vereenigden zich tot de Prinses *van Oranje*, die het voordeel op haren man had van niet calvinist te zijn. *Willem* werd verontrust door den voorkeur aan zijne gemalin gegeven door de Angelikaansche kerk, wier invloed onmetelijk was, en wier opstand tegen *Jacobus II* de revolutie had volbragt. Hij hield *Maria* in Nederland, om krachtiger in hare afwezigheid te kunnen handelen; hij dreigde zelfs diegenen, welke toen weigerden, wat zij hem vroeger heimelijk tot belooning voor zijne hulp beloofd hadden, van te vertrekken, en hen alleen tegen Koning *Jacobus* te laten kampen. Geplaatst tusschen de vrees van door zijne eerzucht hen te kwetsen met wien hij den degen getrokken had, en het gevaar van lang zonder titel te blijven, riep hij als eene soort van Kamer der Gemeenten, de leden der drie laatste parlementen van de *Stuarts* met den major en andere municipale overheden der stad Londen bijeen; hij vroeg aan deze Vergadering en aan die der Pairs van het Koningrijk,

(1) 1649.
(2) 1660.

de magt op om een parlement in de wettige vormen bijeen te roepen. Hier kwam nog de magt van het verledene zijne plannen tegenwerken. Men merkte aan, dat geene bijeenroeping van parlementen anders dan bij Koninglijke brieven kon geschieden, en dat de wettige Koning nog *Jacobus II* was; maar de meerderheid ging door, en er werd besloten, dat de Prins *van Oranje*, ongeteekende brieven aan den Sherif en andere officieren zoude kunnen zenden, om de verkiezingen in den ouden vorm te doen, en afgevaardigden der vlekken en graafschappen te benoemen.

Het nieuwe Parlement vereenigde alle opiniën, en sneed alle moeijelijkheden af, door die beide echtelingen te zamen tot Koning en Koningin te proclameren. Zij werden met al den luister der oude ceremoniën gekroond, en de beschrijving van hetgeen voor hen gedaan werd, gelijkt in alles, op hetgeen 500 jaren vroeger, bij de krooning van *Richard Leeuwenhart* was voorgevallen. Deze revolutie van 1688 veranderde niets aan den uiterlijken toestel, noch aan den aard der Koninglijke magt in Engeland. In hunne bepaalde daden van Koningschap, dat is te zeggen, wanneer zij door het Parlement gestemde wetten goedkeurden of verwierpen, gingen de opvolgers van *Willem III*, even als hij voort, met geene andere dan de oude Fransche taal te bezigen, welke die der verovering was: *Le Roy le veult; le Roy s'advisera; le Roy mercie ses loyaulx subjects, et ainsy le veult.* Deze spreekwijzen eener taal, welke sedert vier eeuwen aan gene zijde van het kanaal vergaan is, zouden schijnen bewaard te zijn geworden, door hen die dezelve uitspreken, terwijl niemand rondom hen dezelve meer verstaat, om de natie, welke zij regeren, den oorsprong hunner magt en de grondvesting hunner regten op dezelve te herinneren.

§ III.

OVER DE CONSTITUTIE VAN HET PARLEMENT.

Willem de Veroveraar riep, gedurende zijne regering, verscheidene vergaderingen der in Engeland gevestigde Normandiërs bijéén; de eenen, welke men bij generalen staf-raden zoude kunnen vergelijken, bestonden alleen uit de hoofden van het veroveringsleger en de Bisschoppen; en de anderen, die veel talrijker waren, vereenigden de algemeenheid van hen die door de verovering-eigenaren van groote of kleine domeinen waren geworden: het was eene vergadering van dien aard welke in 1086 te Salisbury gehonden werd na de opmaking van het vermaard grondregister (*domesdag-book*), dat tot authentieken titel aan alle nieuwe grondbezitters moest verstrekken. Onder de opvolgers van den veroveraar, waren er insgelijks twee soorten van nationale vereenigingen of *parlemens*; want dit woord drukte in het Fransch van dien tijd alleen het algemeen denkbeeld van staatkundige conferentiën uit. Op de vier groote feesten van het jaar, begaven de meeste graven, Baronnen en Prelaten van Engeland, zich naar de Koninglijke residentie, om de plegtigheid van den dag te vieren, en zich te zamen met den Koning, met vermakelijkheden en zaken bezig te houden; viel er daarenboven eene of andere groote staatkundige gebeurtenis voor, was er een oorlog te ondernemen, een tractaat te sluiten, of had de schatkist buitengewone behoeften, dan riep de Koning op eene speciale wijze zijne vasallen en leenmannen in *parlement* op. Bij deze gelegenheden, wenschte hij er het grootst mogelijk getal rondom zich te vereenigen, opdat de in het gemeen genomene decisie, indrukwekkender zoude voorkomen aan hen die er geen deel aan genomen hadden, en in de oogen van geheel het Rijk het karakter verkreeg eener wet door de meerderheid der mannen die staatkundige regten genoten, toegestaan. Maar uitgezonderd in revolutie-tijden, gevoelt het meerendeel der mannen, weerzin om zich van hunne bijzondere belangen te scheiden, om zich vlijtig met de algemeene belangen bezig te houden. Men vreest de verplaatsing, de kosten, en men ziet de medewerking tot de wetgevende magt veel eer aan, als een schadelijke pligt, dan als een regt dat men zich moet wachten te laten verjaren.* Dit gebeurde met de lieden van Normandisch ras in Engeland, toen zij zich in hunne nieuwe stelling bevestigd voelden, zonder vrees van ooit weder verpligt te zullen worden de zee weder over te steken, en aan de inboorlingen het hun geroofde terug te geven.

De rijksten, zij die in hunne provinciën een gedeelte der militaire of burgerlijke magt uitoefenden, zij die eene menigte vasallen en leenhouders hadden, en voor zich de loopbaan van eerzucht geöpend zagen, ontbraken zelden aan die vergaderingen, waarin de groote staatkundige kwestiën werden behandeld. Alzoo zag men in het Parlement of aan het Hof, op de gewone of buitengewone vergaderingen, vele Graven, Burggraven of Baronnen, maar weinig dier *squires*, die, erfgenamen van het middelmatig vermogen door een der soldaten van de verovering verkregen, het goed niet wilden verlaten dat zij door hunne zorgen verbeterden, en niet op eenen dag het inkomen van een geheel jaar wilden verteeren in het gezelschap van mannen van fortuin. De onmogelijkheid waarin zij waren om zich allen persoonlijk naar den grooten raad te begeven, deed vroegtijdig een middel te baat nemen dat nog gebezigd wordt; het is dat van de verkiezing van zekere mandatarissen, door de vrije leenbezitters van elke provincie, onder den naam van Ridders der Graafschappen, welke zij nog dragen.

Gedurende de Normandische periode, wanneer er een nieuw Parlement moest vergaderen, en over het algemeen duurden de Parlementen slecht zoo lang als derzelver zittingen, zond de Koninglijke kanselarij personele invitatiën aan de dignitarissen en aan de groote grondeigenaren; te gelijk werd aan de verschillende Gouverneurs der provinciën, welke men in de Normandische taal Burggraven, en in het Engelsch *sherifs* noemde, last gegeven, al de vrije grondbezitters op te roepen die geene speciale sommatie hadden ontvangen. Onder het voorzitterschap des sherifs van hun graafschap vergaderd, verkozen zij een zeker aantal hunner om hen in het Parlement te vertegenwoordigen, en er die staatkundige functiën te vervullen waarvan hun gering vermogen hen noodzaakte af te zien. Dit verschil in de wijze van oproeping der leden van het Parlement, naar gelang van hunne rijkdommen en belangrijkheid, deed hen vroeg van elkander onderscheiden, hoewel zij allen te zamen vergaderd waren, zij die in hunnen eigenen naam kwamen, en zij die het mandaat hadden van voor de gemeenschap der vrije mannen te stemmen. De afzondering der hooge Baronnen en de vertegenwoordigers der *gemeenschap van baronnaadje*, zoo als men zich toen uitdrukte, was de grondlegging der scheiding in twee Kamers, waaraan het moeijelijk is eene zekere dagteekening te geven. De naam van vergadering der gemeenschap of van *het gemeen van Engeland* behoorde aan het verkiesbaar gedeelte van den grooten nationalen raad. Toen burgers, of afgevaardigden der steden, in dezen raad geroepen werden, gaf hun de wijze hunner oproeping, zoowel als hun minder stand, meer overeenkomst met de vertegenwoordigers der kleine grondeigenaars dan met de groote heeren der provincie, de officieren des Konings en de hovelingen. Mogelijk gaf de gewoonte van hen bij de Ridders der Graafschappen te voegen, aanleiding tot het vormen van twee afzonderlijke vergaderingen; misschien zoude zich deze scheiding hebben bewerkstelligd, al had het Engelsch Parlement niet dan uit grondeigenaren bestaan: dit kan men thans niet zeggen daar de zaken eenen anderen loop hebben gehad.

De geschiedenis van de verkiezing der Ridders van de Graafschappen biedt slechts ééne belangrijke daadzaak dan, dat is, dat van het oogenblik af aan dat de vermenging der rassen zich door de eenheid van taal aankondigde, alleen de bezitters der gronden oorspronkelijk in de authentieke acten als vrije gronden aangeteekend of door mannen van Normandisch ras bezeten, het voorregt genoten van voor de verkiezing der vertegenwoordigers te stemmen. Wat de bezittingen betreft, welke aan dienstpligten of uitkeeringen aan den heer onderworpen waren, en door deze servituten zelve aankondigden dat zij deel uitmaakten van de gronden na de verdeeling der verovering aan de Saxische bevolking overgelaten, zij genoten het voorregt der vrije eigendommen (*freeholds*) niet, hoewel zij dikwijls van eene grootere uitgestrektheid waren. De statuten der 16de eeuw bepaalden dit regt tot de enkele eigenaren van vrije gronden minstens een jaarlijks inkomen van 40 shillings gevende. Dus is, hoewel de vermenging der beide rassen herhaalde malen de domeinen, welke hunne bezitters het regt gaven om vóór de vertegenwoordiging der Graafschappen te stemmen, in handen van mannen van Saxische afkomst had doen vallen, dit gedeelte van de Kamer der Gemeenten oorspronkelijk Normandisch.

(*Vervolg hierna.*)

PRIJS-COURANT van EFFECTEN.

AMSTERDAM, 3 *September* 1842.

NEDERLANDEN.			Gebl.
Werkel. Sch.	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$52\frac{11}{16}$ à —	—
Dito	— 5	— $101\frac{3}{4}$ à —	—
Uitg.	—	— à —	—
Kans-Biljet.	....	— à —	—
Amort. Synd.	$4\frac{1}{2}$ —	$94\frac{5}{8}$ à —	—
———	$3\frac{1}{2}$ —	$77\frac{5}{8}$ à —	—
Hand.-M.	$4\frac{1}{2}$ —	142 à $142\frac{1}{2}$	142
O. I. Leen.	5 —	100 à —	—
H. Spoorw.	....	— à —	—
Rhijn Dito	....	— à —	—
Rott. Dito	$4\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Haarl. Meer	5 —	— à —	—
FRANKRIJK.			
Inschr. Grb.	3 pCt.	— à —	—
——— —	5 —	— à —	—
RUSLAND.			
H. & C°. 1798	5 pCt.	$106\frac{7}{8}$ à —	—
—— $18\frac{28}{29}$	5 —	$106\frac{5}{8}$ à —	—
Ins. en Cert.	6 —	— à —	—
—— $18\frac{31}{33}$	5 —	$98\frac{1}{2}$ à —	—

PRUISSEN.			Gebl.
Geldl. te *Lond.*	4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito ..		— à —	—
SPANJE.			
Nieuwe 1835 85 à	5 pCt.	$16\frac{11}{16}$ à $16\frac{3}{4}$	16[illegible]
Dito onbep. st. ...	—	$13\frac{3}{4}$ à $14\frac{1}{16}$	—
Dito passive	—	— à —	—
Dito uitgest.	—	— à —	—
Coupons Ard.	—	— à —	—
OOSTENRIJK.			
Obl. *Goll* & C°.	5 pCt.	— à —	—
Certificaten...	$2\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Neg. Metaliek	$2\frac{1}{2}$ —	$56\frac{1}{4}$ à —	—
Idem	5 —	108 à —	—
Dito in *Lond.*	5 —	— à —	—
Bank-Aktien..	3 —	— à —	—
NAPELS.			
Certificaten...	5 pCt.	— à —	—
Dito in *Napels.*	5 —	— à —	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.
Zaturdag, 3 *September* 1842.
Van 39 tot 3 à 44 gulden.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR VAN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND,

Gezien de missive van den Opperhoutvester, van den 15den Augustus 1842, N°. 28, betreffende de opening der groote jagt voor dit jaar;

Gelet op art. 11 der wet van 11 Julij 1814, N°. 9; op Zijner Majesteits besluiten van den 5den Julij 1823 (*Staatsblad* N°. 25 en 26), en op de deliberatien van Hun Ed. Groot Achtbaren de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, ter dezer zake;

Brengt, bij deze, ter kennisse van de daarbij belanghebbenden:

1°. Dat de groote jagt, in Zuid-Holland, zal worden geopend op Woensdag den 7den September 1842, achtervolgens de bepaling van den Opperhoutvester, vastgesteld met overleg van Gedeputeerde Staten;

2°. Dat, bij vervoer van wild naar provincien, waarin de jagt nog niet is geopend, de Houtvesters gemagtigd zijn, om consent-biljetten tot vervoer af te geven, geldig voor den tijd, welke door hen tot dien vervoer noodig zal worden geoordeeld;

3°. Dat, insgelijks achtervolgens de door genoemden Opperhoutvester gemaakte bepaling, niet zal mogen worden gejaagd, dan op gronden, op welke de oogst zal zijn afgeloopen, en dat wijders de lange jagt alleen des Woensdags, Vrijdags en Zaturdags zal mogen worden uitgeoefend, en op eenen dag niet meer dan vijf hazen zullen gevangen of geschoten mogen worden.

En, ten einde niemand hiervan eenige onwetenheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt alom waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan te *'s Gravenhage*, den 20sten Augustus 1842.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN DER DUYN.

*** JAN GEORGE TEN SANDE en GERRIT JACOBUS JARMAN, *Directeuren der Brand-Maatschappij te Amsterdam*, adverteeren, dat zij met goedvinden van de Wel-Edele Heeren Commissarissen ten Kantore van gemelde Maatschappij op de Heerengracht, bij de Leidschestraat N°. 3107, zullen vaceeren tot het volgende:

1°. Op Zaturdag den 15den October dezes jaars, en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het betalen van 5 pCt. UITDEELING *over het 52ste afgeloopene jaar, tegen intrekking van de geteekende Kwitantiën.* En

2°. Op Woensdag den 4den Januarij 1843 en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, mede des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het betalen van 10 pCt. BUITENGEWONE UITDEELING *tegen intrekking van de daartoe dienende Kwitantie*, mede door de Eigenaren geteekend.

*** OPROEPING VAN ERFGENAMEN.

De naaste Erfgenamen van Juffrouw JOHANNA MARIA GEERTRUY RUYTER, in leven bejaarde en ongehuwde Persone, gewoond hebbende in het *Cecilia Gasthuis* te Leyden, en aldaar op den 31. October 1819 overleden, worden verzocht, voorzien van behoorlijke bewijzen, zich bekend te maken bij den Notaris A. B BARKEY, Nz., te Leyden.

*** LOGEMENT DE *WITTE ZWAAN*, TE LISSE.

De Ondergeteekende berigt het geëerde Publiek, dat hij op aanstaande Zondag 28 dezer en volgende Zondagen — tot nadere aankondiging — zal houden TABLE D'HOTE, des namiddags ten 4 ure — onverminderd de gelegenheid om apart te Dineren. De spoortrein, welke (behalve de vroegere treinen) des middags 1 uur 30 minuten van *Leyden* vertrekt, biedt de gelegenheid aan om nog tijdig genoeg te *Lisse* te arriveren, terwijl men des avonds per laatste Spoortrein van Halfweg naar beide zijden weder kan vertrekken (zijnde dat veel nader bij het Dorp dan *Veenenburg*).

Gevoelig aan de tot heden genoten gunst, beveelt hij zich het geëerde Publiek nogmaals aan, zullende hij alles aanwenden om hetzelve genoegen te geven.

Lisse 24 Augustus 1842. C. A. BAKHUYSEN.

NB. Men kan voor de *Table d'Hote* à *f* 1.50 per Persoon plaatsen bespreken, alle dagen tot uiterlijk Zondag 's morgens voor het vertrek der eerste Spoortrein, bij den Heer D. W. VELDHORST, op de Breedestraat, hoek van de Papegracht.

*** Bij fatsoenlijke lieden alhier, verlangt een HEER met zijne DOCHTER (voorzien van eigen Bedden) TWEE GEMEUBILEERDE KAMERS, op elk, van welke eene Slaap- en Stookplaats, en Bediening, mits den prijs van *f* 180 niet te bovengaande. Adres met *beslotene* Brieven onder Lett. A. B., waarin opgave van Stand, Gelegenheid en Prijs bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, te Leyden.

*** Men vraagt te Leyden tegen October of November aanstaande, twee à drie ongemeubileerde BENEDEN-KAMERS, liefst op de Breedestraat of Bloemmarkt. Adres bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, alhier.

*** 1ste *REGIMENT ZWARE DRAGONDERS.*

De Hoofd-Administratie van hetzelve Regiment, als daartoe geautoriseerd, zal, op Maandag den 12 September 1842, des voormiddags ten 10 ure, aan het *Magazijn van Kleeding op de Aalmarkt te Leyden*, OM CONTANT GELD, Verkoopen: eenige OUDE VOORWERPEN VAN KLEEDING en UITRUSTING, LEDERGOED, PAARDENTUIG, enz.; alles tot het voorsz. Regiment behoorende.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.